

Αθήνα 10-09-2020

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γραφείο Νομικού Συμβούλου
Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 133/2020

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αρ. πρωτ. 4110/1-7-2020 της Διοικητού του ΟΠΕΚΑ

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν,

A) Σε περίπτωση που ιδιώτης προσκομίζει και επικαλείται έγγραφη εξουσιοδότηση ή συμβολαιογραφικό έγγραφο για την εκπροσώπηση πολίτη

1) Μπορεί να υποβάλλει νόμιμα υπεύθυνη δήλωση για λογαριασμό του εκπροσωπούμενου,

2) Ποια δύναται να είναι η χρονική απόκλιση της ημερομηνίας χορήγησης της ειδικής εντολής και της ημερομηνίας επίκλησης της πληρεξουσιότητας,

3) Μπορεί ο ιδιώτης να παραλάβει την πράξη ή εν γένει απάντηση στο υποβληθέν αίτημα, η οποία δύναται να περιέχει και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα,

B) Αν δύναται να χορηγηθούν σε πληρεξούσιο δικηγόρο διαπιστωτικές πράξεις ή έγγραφα που περιέχουν γνωστοποίηση προσωπικών δεδομένων τα οποία διαχειρίζεται ο ΟΠΕΚΑ.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκθέτω τα ακόλουθα:

Ιστορικό

1. Από το προαναφερόμενο έγγραφο της Υπηρεσίας προκύπτει ότι στην Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΑ, ανακύπτει με κάποια συχνότητα προβληματισμός, ως προς τον τρόπο διαχείρισης αρκετών περιπτώσεων, κατά τις οποίες ένας πολίτης εκπροσωπείται στις υπηρεσίες του ΟΠΕΚΑ από πληρεξούσιο δικηγόρο ή τρίτο πρόσωπο ιδιώτη. Προκειμένου η Διοίκηση να χορηγήσει οδηγίες προς τις υπηρεσίες της, απηύθυνε το παραπάνω ερώτημα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

1. Στις διατάξεις των άρθρων 8 και 22 παρ. 6 του Ν. 1599/1986 (Α-75) ορίζεται ότι

Άρθρο 8

« 1. Γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται με το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα έγγραφα του άρθρου 6, μπορεί ν' αποδεικνύονται ενώπιον κάθε αρχής ή υπηρεσίας του δημόσιου τομέα με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου

2. Ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών.

3. Στοιχεία του δελτίου ταυτότητας που τυχόν έχουν μεταβληθεί δηλώνονται υποχρεωτικά με υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού. Με ίδια δήλωση μπορεί να αποδεικνύονται τα νέα στοιχεία, καθώς και το επάγγελμα και η διεύθυνση κατοικίας.

4. Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα στις οποίες υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση μπορούν να ελέγξουν την ακρίβειά της με διασταύρωσή της με το αρχείο άλλων υπηρεσιών.

5. Ειδικές διατάξεις που καθορίζουν υποχρεωτική απόδειξη με ορισμένο τρόπο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου εκδοθούν οι αποφάσεις κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 10.....».

Άρθρο 22

« 1. 2. 3. 4. 5.

"6. Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση

τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος των πράξεων αυτών σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, εάν το όφελος ή η βλάβη υπερβαίνουν το ποσό των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) δραχμών. Σε περίπτωση ανάκλησης της υπεύθυνης δήλωσής του εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 227 του Ποινικού Κώδικα».

2. Στις διατάξεις των άρθρων 211, 215, 216, 217, 218 και 223 Α.Κ. ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 211

«Δήλωση βούλησης από κάποιον (αντιπρόσωπο) στο όνομα άλλου (αντιπροσωπευομένου) μέσα στα όρια της εξουσίας αντιπροσώπευσης ενεργεί αμέσως υπέρ και κατά του αντιπροσωπευομένου. Το αποτέλεσμα αυτό επέρχεται είτε η δήλωση γίνει ρητά στο όνομά του αντιπροσωπευομένου είτε συνάγεται από τις περιστάσεις ότι έγινε στο όνομά του.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η δήλωση της βούλησης απευθύνεται προς τον αντιπρόσωπο».

Άρθρο 215

«Αν ο αντιπρόσωπος ενήργησε σύμφωνα με ορισμένες οδηγίες του αντιπροσωπευομένου, δεν μπορεί ο αντιπροσωπευόμενος να επικαλεστεί την άγνοια του αντιπροσώπου για περιστατικά που ο ίδιος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει».

Άρθρο 216

« Η εξουσία αντιπροσώπευσης παρέχεται με τη σχετική δικαιοπραξία (Πληρεξουσιότητα)».

Άρθρο 217

«Η Πληρεξουσιότητα μπορεί να δοθεί με δήλωση προς τον εξουσιοδοτούμενο ή προς τον τρίτο, με τον οποίο επιχειρείται η δικαιοπραξία. Εφόσον δεν συνάγεται κάτι άλλο, η δήλωση υποβάλλεται στον τύπο που απαιτείται για τη δικαιοπραξία την οποία αφορά η Πληρεξουσιότητα».

Άρθρο 218

«Η Πληρεξουσιότητα παύει με ανάκληση. Η παραίτηση από το δικαίωμα της ανάκλησης είναι άκυρη, εφόσον η Πληρεξουσιότητα αφορά αποκλειστικά το συμφέρον του αντιπροσωπευομένου».

Άρθρο 223

«Η Πληρεξουσιότητα, εφόσον δεν συνάγεται το αντίθετο, παύει με το θάνατο ή τη δικαιοπρακτική ανικανότητα αυτού που έδωσε ή αυτού που έλαβε την Πληρεξουσιότητα».

3. Στις διατάξεις του άρθρου 1 του πδ 28/2015 «κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (Α-34) και με το οποίο κωδικοποιήθηκαν με το άρθρο πρώτο, σε ενιαίο κείμενο μεταξύ άλλων οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν.2690/1999 «κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας» ορίζεται ότι:

«1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

4. Το δικαίωμα των παραγράφων 1 και 2 ασκείται : α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτόν.

5. Η άσκηση του κατά τις παραγράφους 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

6. Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι ημέρες».

4. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων-ΓΚΠΔ) ορίζει ότι:

Άρθρο 2

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης.».

Άρθρο 4

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

1) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων») το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου,

2) «επεξεργασία»: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,

- 3) «περιορισμός της επεξεργασίας»: η επισήμανση αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με στόχο τον περιορισμό της επεξεργασίας τους στο μέλλον,
- 4) «κατάρτιση προφίλ»: οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνίσταται στη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση ορισμένων προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου, ιδίως για την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν την απόδοση στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις, τα ενδιαφέροντα, την αξιοπιστία, τη συμπεριφορά, τη θέση ή τις μετακινήσεις του εν λόγω φυσικού προσώπου,
- 5) «ψευδωνυμοποίηση»: η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο ώστε τα δεδομένα να μην μπορούν πλέον να αποδοθούν σε συγκεκριμένο υποκείμενο των δεδομένων χωρίς τη χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών, εφόσον οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες διατηρούνται χωριστά και υπόκεινται σε τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν μπορούν να αποδοθούν σε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο,
- 6) «σύστημα αρχειοθέτησης»: κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσβάσιμα με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, είτε το σύνολο αυτό είναι συγκεντρωμένο είτε αποκεντρωμένο είτε καταναμημένο σε λειτουργική ή γεωγραφική βάση,
- 7) «υπεύθυνος επεξεργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους,
- 8) «εκτελών την επεξεργασία»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας,
- 9) «αποδέκτης»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού

χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές που ενδέχεται να λάβουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους δεν θεωρούνται ως αποδέκτες? η επεξεργασία των δεδομένων αυτών από τις εν λόγω δημόσιες αρχές πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων ανάλογα με τους σκοπούς της επεξεργασίας,

10) «τρίτος»: οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή, υπηρεσία ή φορέας, με εξαίρεση το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον εκτελούντα την επεξεργασία και τα πρόσωπα τα οποία, υπό την άμεση εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,

11) «συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων: κάθε ένδειξη βουλήσεως, ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί, με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια, να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν,

12) «παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»: η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ άδειας κοινολόγηση ή πρόσβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία,

13) «γενετικά δεδομένα»: τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τα γενετικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου που κληρονομήθηκαν ή αποκτήθηκαν, όπως προκύπτουν, ιδίως, από ανάλυση βιολογικού δείγματος του εν λόγω φυσικού προσώπου και τα οποία παρέχουν μοναδικές πληροφορίες σχετικά με την φυσιολογία ή την υγεία του εν λόγω φυσικού προσώπου,

14) «βιομετρικά δεδομένα»: δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα,

15) «δεδομένα που αφορούν την υγεία»: δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του».

Άρθρο 11

1. Εάν οι σκοποί για τους οποίους ο υπεύθυνος επεξεργασίας επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν απαιτούν ή δεν απαιτούν πλέον την εξακρίβωση της ταυτότητας του υποκειμένου των δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποχρεούται να διατηρεί, να αποκτά ή να επεξεργάζεται συμπληρωματικές πληροφορίες για την εξακρίβωση της ταυτότητας του υποκειμένου των δεδομένων αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό της συμμόρφωσης προς τον παρόντα κανονισμό.

2. Όταν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αποδείξει ότι δεν είναι σε θέση να εξακριβώσει την ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει σχετικά το υποκείμενο των δεδομένων, εάν είναι δυνατόν. Στις περιπτώσεις αυτές, τα άρθρα 15 ως 20 δεν εφαρμόζονται, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων, για τον σκοπό της άσκησης των δικαιωμάτων του που απορρέουν από τα εν λόγω άρθρα, παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες που επιτρέπουν την εξακρίβωση της ταυτότητάς του».

Άρθρο 15

«1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και στις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τους σκοπούς της επεξεργασίας,

β) τις σχετικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους κοινολογήθηκαν ή πρόκειται να κοινολογηθούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως τους αποδέκτες σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς,

δ) εάν είναι δυνατόν, το χρονικό διάστημα για το οποίο θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή, όταν αυτό είναι αδύνατο, τα κριτήρια που καθορίζουν το εν λόγω διάστημα,

ε) την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για διόρθωση ή διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων ή δικαιώματος αντίταξης στην εν λόγω επεξεργασία,

στ) το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή,

ζ) όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων, κάθε διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με την προέλευσή τους,

η) την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, που προβλέπεται στο άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 4 και, τουλάχιστον στις περιπτώσεις αυτές, σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, καθώς και τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας για το υποκείμενο των δεδομένων.

2. Όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για τις κατάλληλες εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 46 σχετικά με τη διαβίβαση.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία. Για επιπλέον αντίγραφα που ενδέχεται να ζητηθούν από το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να επιβάλει την καταβολή εύλογου τέλους για διοικητικά έξοδα. Εάν το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει το αίτημα με ηλεκτρονικά μέσα και εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων ζητήσει κάτι διαφορετικό, η ενημέρωση παρέχεται σε ηλεκτρονική μορφή που χρησιμοποιείται συνήθως.

4. Το δικαίωμα να λαμβάνεται αντίγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 δεν επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων».

5. Στα άρθρα 1 και 2 του Κώδικα Δικηγόρων (ν.4194/2013, Α-208) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«1. Ο δικηγόρος είναι δημόσιος λειτουργός. Το λειτούργημα του αποτελεί θεμέλιο του κράτους δικαίου.

2. Περιεχόμενο του λειτουργήματος είναι η εκπροσώπηση και υπεράσπιση του εντολέα του σε κάθε δικαστήριο, αρχή ή υπηρεσία ή εξωδικαστικό θεσμό, η παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων, όπως επίσης και η συμμετοχή του σε θεσμοθετημένα όργανα ελληνικά ή διεθνή».

Άρθρο 2

« Ο δικηγόρος είναι συλλειτουργός της δικαιοσύνης. Η θέση του είναι θεμελιώδης, ισότιμη, ανεξάρτητη και αναγκαία για την απονομή της».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

A. 1) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ερμηνεύοντας τις προεκτεθείσες διατάξεις του ν.1599/1986 με τη με αριθμ. 563/2005 γνωμοδότηση της Ολομέλειάς του δέχθηκε ότι υπεύθυνες δηλώσεις μπορούν να υπογράφουν και τρίτα πρόσωπα εκτός του ενδιαφερομένου, είτε στα πλαίσια εντολής για τον χειρισμό και διεκπεραίωση κάποιας υπόθεσης, αστικής ή άλλης φύσης, για την οποία δίνεται η σχετική πληρεξουσιότητα και στο βαθμό βέβαια που κάτι τέτοιο επιβάλλεται ή κρίνεται αναγκαίο, είτε, ως απολύτως ειδική και συγκεκριμένη εντολή για υπογραφή υπεύθυνης δήλωσης, ανεξάρτητα και χωρίς σύνδεση προς οποιαδήποτε υπόθεση, οπότε στο πληρεξούσιο έγγραφο καθορίζεται με ακρίβεια το περιεχόμενό της. Εξάλλου, το ποιος θα φέρει την ποινική ευθύνη της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 είναι θέμα πραγματικό, εξαρτώμενο από το αν ο πληρεξούσιος ενήργησε στα πλαίσια της δοθείσας εντολής ή καθ' υπέρβαση αυτής.

Κατ' ακολουθία, πρόσωπα εφοδιασμένα με πληρεξούσιο ειδικό για τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης και στα πλαίσια αυτής μπορούν να συμπληρώνουν και να υπογράφουν για λογαριασμό τρίτων υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του ν.1599/1986. Τέτοιες δηλώσεις επίσης, πολύ περισσότερο, μπορούν να υπογράφουν και πρόσωπα που χωρίς να συνδέονται ή να έχουν σχέση με τον χειρισμό οποιασδήποτε υπόθεσης, εξουσιοδοτούνται ειδικά για τον σκοπό αυτό και στο σχετικό (ειδικό)

πληρεξούσιο αναγράφεται επακριβώς το περιεχόμενο των δηλώσεων που πρόκειται να υπογράψουν.

2) Τα θέματα αντιπροσώπευσης και πληρεξουσιότητας ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 211 κ.επ. Α.Κ.

Πληρεξουσιότητα είναι η εξουσία αντιπροσώπευσης που παρέχεται με δικαιοπραξία (216 ΑΚ) οι δε πράξεις για τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεσθούν από τον αντιπρόσωπο προσδιορίζονται στο ίδιο το πληρεξούσιο έγγραφο.

Τα πληρεξούσια έγγραφα διακρίνονται σε γενικά και ειδικά. Με το γενικό πληρεξούσιο παρέχεται στον αντιπρόσωπο ευρεία δυνατότητα δράσης. Με το ειδικό πληρεξούσιο έγγραφο η εξουσία του αντιπροσώπου περιορίζεται σε συγκεκριμένες πράξεις, οι οποίες καθορίζονται ρητά.

Η πληρεξουσιότητα παύει για λόγους γενικούς, όπως η πλήρωση προθεσμίας ή γεγονός (υπό την μορφή όρου), επίσης για τους λόγους που προβλέπονται στον Α.Κ., όπως ανάκληση, θάνατος ή δικαιοπρακτική ανικανότητα, αυτού που έδωσε ή έλαβε την πληρεξουσιότητα (Α.Κ. 218, 223).

Η πληρεξουσιότητα επίσης παύει από τη στιγμή που περατώθηκε η έννομη σχέση στην οποία στηρίζεται και για την οποία δόθηκε.

Η εξουσιοδότηση δεν ρυθμίζεται άμεσα στον νόμο, συγγενεύει με την πληρεξουσιότητα, οι διατάξεις της οποίας μπορούν να εφαρμοσθούν κατ' αναλογία, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο. Η διάρκεια ισχύος της εξαρτάται από το είδος της έννομης σχέσης για την οποία έχει δοθεί. Η εξουσιοδότηση που χορηγήθηκε για τη διεκπεραίωση συγκεκριμένης υπόθεσης ισχύει μέχρι την περάτωση αυτής, ενώ θεωρείται ότι ισχύει και για τις επιμέρους ενέργειες υπό την προϋπόθεση ότι αυτές περιγράφονται επαρκώς στο σώμα της εξουσιοδότησης (βλ. εγκύκλιο ΙΚΑ ΕΤΑΜ-7/2005).

3) Το πρόσωπο στο οποίο αφορούν τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (υποκείμενο δεδομένων) έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία π.χ. ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου του. Το δικαίωμα πρόσβασης, ως προελέχθη, μπορεί να ασκείται είτε από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο, ως υποκείμενο των δεδομένων, είτε από τον νόμιμο αντιπρόσωπό του (γονέα, δικαστικό συμπαραστάτη), είτε από νομίμως

εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του υποκειμένου, στο οποίο έχει δοθεί η συναίνεσή του.

Β. Αναφορικά με την εκπροσώπηση των πολιτών στις Διοικητικές Αρχές από Δικηγόρους, με τη με αριθμό 21/2018 γνωμοδότηση της Ολομέλειας Ν.Σ.Κ. έγινε δεκτό ότι για τη νομιμοποίηση του Δικηγόρου αρκεί, είτε η υπογραφή με σφραγίδα του Δικηγόρου επί των αιτήσεων ή των διοικητικών προσφυγών που συντάσσονται και κατατίθενται αρμοδίως για λογαριασμό του εντολέα του και υπό την ιδιότητα του πληρεξουσίου του τελευταίου είτε, σε περίπτωση προσωπικής επαφής με τις ως άνω αρχές, για την παρακολούθηση διοικητικής υποθέσεως ή τη χορήγηση εγγράφων, πράξεων κλπ, η επίδειξη της δικηγορικής ταυτότητάς του (από την οποία προκύπτουν το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός μητρώου του δικηγορικού συλλόγου στον οποίο ανήκει), καθώς και η προφορική ή γραπτή δήλωσή του ότι είναι πληρεξούσιος του συγκεκριμένου εντολέα που αφορά η υπόθεση.

Στις περιπτώσεις στις οποίες ο νομοθέτης θέλησε την επιβολή τύπου για την απόδειξη της πληρεξουσιότητας του δικηγόρου εκ μέρους εντολέα του το όρισε ρητά και για το λόγο αυτό, εφόσον οι οικείες διατάξεις δεν επιβάλλουν τύπο για την παροχή πληρεξουσιότητας από τους εντολείς των δικηγόρων, ισχύει ο γενικός κανόνας περί του ατύπου της παροχής πληρεξουσιότητας από τους εντολείς τους.

Γ. Εν όψει των προεκτεθέντων, η απάντηση στα ερωτήματα που τίθενται είναι η ως άνω δοθείσα, αναλυτικά κατά περίπτωση.

Η Γνωμοδοτούσα

 Ευαγγελία Σκαλτσά
 Νομική Σύμβουλος του Κράτους